

PADIŞAH VE ŞEHZÂDELERİMİZE!

Halide Edip (ADIVAR)

Takdim

Halide Edip Adivar (İstanbul, 1884-1964): Ünlü yazarlarımızdandır. *Yeni Turan*, *Ateşten Gömlek*, *Sinekli Bakkal* gibi romanlarıyla ve *Dağa Çıkan Kurt* adlı hikâye kitabı en çok okunan eserleridir. 1919'da İstanbul halkını yurdun işgaline karşı harekete geçirmek için yaptığı konuşmalarla tanınmış bir hatiptir. İstanbul Üniversitesinde İngiliz Edebiyatı hocası ve milletvekilliği yapmıştır.

Burada kendisine hitap edilen padişah, Osmanlı Devleti'nin 35. Padişahı, **V. Mehmed Reşad** (1844-1918)'dir. 1912 yılında, bir taraftan Trablusgarp'ta İtalyanlarla savaşıyan Osmanlı Devleti, diğer taraftan da daha önce Osmanlı'dan bağımsızlık almış olan *Bulgaristan*, *Sırbistan*, *Yunanistan* ve *Karadağ*'ın saldırısına maruz kalmıştı. Bu savaşta Bulgarlar, İstanbul önlerine kadar gelmişlerdi! İki yıl süren Balkan savaşları, tarihimizin en fecî dönemlerindendir. Kara bulutların böylesine çöktüğü bir zamanda meşhur edîbimiz Halide Edip (Adivar) Hanım, uzun zamandan beri sefere çıkmayan Osmanlı padişahlarının bu hazin hâlini de hesaba katarak zamanın padişahını ve diğer hanedan mensuplarını orduya çağırıyor! Bir zamanlar üç kıtaya hükmeden bir devletin zamanla Anadolu'ya çekilmesi ve bugün de Anadolu toprakları üzerinde hesap yapanların olduğu bir zamanda ibret için bu yazıyı neşrediyoruz.

Bizim Ahıska

"Büldân bahşişindir, ebhâr yâdigârın."

*"Fâtih'in Türbesi'nde"**

Padişahım!

Büyük ecdadının kılınca ve mübarek kanıyla alınan İstanbul'umuzun, düşman tâ kapısına geldi. Büyük Türkiye muazzam tarihinde emsali görülmemiş hakanlar yetiştiren Âl-i Osman'ın tâc ü tahtı, Türk milletinin namus ve istiklâlî ile beraber tehlikede!

* Şiirin aslı şöyledir:

Fatih'in Kabrini Ziyaret
Her gûşesinde dehrin nâm-ı bekâ-nisârm;
Şâyestedir denilse âlem senin mezârın.
Kaldın cihânda bir ân, her ânın oldu bir devr;
Mülk-i ezeldi gûyâ tahtında hem civârın.
Sensin o kahramân ki bir kavm-i cenk-cûya;
Emsâr bahşişindir, ebhâr yâdigârın.
Ecr-i azîm vasfın kaydında Hâmid ey şâh;
Kıl bu sevâbını sen af ol günahkârın.
Medhinde **şâirâne** ilhâmlar gerekdir;
Ta'rifi yerde bitmez arşa çıkar kibârın.

Abdülhak Hamid (Tarhan)
(1852-1937)

Dünkü bahçıvanlarımızın çamurlu ayakları tarihin, altı yüz senelik tarihin, şân ve şerefini, din ve izzetini çiğnemek üzere kalkmış, Türk askerinin topunu, tüfengini alıyor ve kendisinden büyük ordusunu, altı yüz senelik mertliğini, erkekliğini yeniyor! Bu yenilişi, en zayıf olduğu zamanlarda bile dünyanın hürmet ettiği bu izzetin, Türk izzetinin düştüğünü evvelâ hayretkâr seyreden Avrupa, şimdi istihfâfkâr ve memnun küçük Bulgarların mazisiz, tarihsiz Bulgarların, izzetli ve cesur Türkleri mağlûp edişine müttetikân el çırpıyor. Bulgarlar yeni ve yaldızlı bir tarih yapıyorlar, biz tarihimizi görmüyoruz.

Padişahım! Kadınlarımız bile bu hacâletin altın-da korkuyu unuttular, yere geçiyorlar; topraklarımız, yurtlarımız ağlıyor; minarelerimiz belki yarın Müslümanları Allah'a çağırın hak sesi susturulacağı için ağlıyor, çocuklarımızın istikbaline temizlenmez bir ayıp sürülüyor ve hepimiz yere geçmek,

yüzümüzü bir daha dünyaya göstermemek için örtmek istiyoruz.

Padişahım! Türk olduğunu idrak eden her ferdin bugün yalnız alnı değil ruhu yerlerde sürünüyor, yarın üstünden küçük bir düşmanın çizimleri basıp geçecek, o vakit izzetimiz, tarihimiz, dinimiz, toprağımız ve büyük, eski padişahlarımızın yaptığı tarihimizle tarih-i âlemin ebedî bir hacâlet ilânı olup kalacağız!

Padişahım, bugünün bitmez kâbusundan kurtulmak, başımızdaki hükûm-i zillet ve hacâletten kurtulmak için bir mucize bekliyoruz. Bu mucizeyi tarih, batan milletlerde bazen yaptırdığı vâki olmuştur. Fakat bizim için bu mucizeyi, topu, tüfeği, askeri bol, fakat kalplerinin Türklük izzetini taşıyan köşesi kapanmış görünen ordu için ancak Âl-i Osman yapabilir. Bak Padişahım, bu kadar senedir namusun ve şecaatin en yüksek ve kuvvetli şerefini millete aşlamış büyük ve mukaddes padişahlarımız için Türk kulların, ellerini en evvel Âl-i Osman'a kaldırıyor! Bu durmuş orduya Fatih'in celâdetini, Muradların samedanî fedakârlık ve gayretini aşlamak için bir an fevt etmeden padişahımızı ve şehzadelerimizi bekliyoruz.

Biliyorum ki, eğer tabiat ölüyü diriltmek mucizesini yapacak olsa mutlak ölü yüzünü orduya tevcih etmiş ve kılıcı ile bir daha ordu başına geçecek Fatih'imizin dargın hayâli karşında seccadede Allah'a yalvarırken o muazzam ve büyük padişah sana ruhunun umkunda gürlemeler, yıldırımlarla düşman kapısında olan İstanbul'u için ağlıyor ve diyor ki: Kalk, ey Sultan Mehmed! Etrafına Âl-i Osman'ın son evlâtları olan genç şehzadelerin hepsini topla; tüfenkleri omzunda, atlarını ordunun arasına sürsünler. Din için, memleket, izzet ve namus için orduyu vazifesine çağırınsınlar; korkanlara kurşun ve kamçı, cesurların cephelerini kaldırınsınlar ve büyük dedelerinin, Âl-i Osman tâcını taşıyacak şehzadeler arasında genç ve fedakâr kullar, büyük ve şecî ruhlar kalmadı mı? Unuttular mı ki, tarihte Âl-i Osman ismi taşıyan şehzadeler hepsi gazâda asker başında idi?

"Ya Sultan Mehmed! Atınla, tüfenginle ecdâdının

تورک یوردی

اون بش کونده بر جیقار

تورک لک فائده سنه چالشی

ادبیات

پادشاه و شهرزاده لریمزده !

« بلدان بخشیشکدر ، ابحار یادکارک »

« فاتحک تربه سنده »

پادشاهم !

بویوک اجدادیکنک قلنجی و مبارک قانیله آلان استابولوزک دشمن تاقای سنه کلدی . بویوک تورکیه معظم تاریخنده امثالی کورولمهش خاقانلر یتشدیرن آل عثمانک تاج و تختی ، تورک ملتک ناموس و استقالی ایله برابر تهاکده ! دونکی بئجوانلریمزک جامورلی ایاقلری تاریخک ، آلتیوز سنهک تاریخک شان و شرفی ، دین و عزتی چیکنه مک اوزره قالمش ؛ تورک عسکرینک طوبی ، توفکنی ، آلپور و کندیسندن بویوک اردوسنی ، آلتیوز سنهک مردلکنی ، ارککلکنی یکیسور ! بویکیلشی ، الکضعیف اولدینی زمانلرده بیله دنیانک حرمت ایتدیکی بو عزتک ، تورک عزتنک دوشدیکنی اولاه حیرتکار سیر ایدن اوروپا شیمیدی استخفافکار و ممنون کوچک بلغارلرک ماضیسز ، تاریخسز بلغارلرک عزتلی و جسور تورکلری مغلوب ایدیشنه متفقاً ال جیریور.

namus ve izzetini, milletin, toprağının hakkını muhafaza için orduya koş! Bir Sultan Mehmed'in aldığı toprakları çiğneten padişahın isimi yine Sultan Mehmed olmasın!"

Padişahım! İşte ben büyük sevgili hakanımız Sultan Mehmed'in sesini her gün ruhumda duyuyorum. Memleket elden giderken uyuyan bu Bizans şehrinde kurduğu minareler ve muazzam mabedlerin üstünden gizli ve büyük sesinin bütün dargın ihtişamıyla, kadınlarıyla bile İstanbul halkını, hepimizi çağırıyor ve ben onun önünde ruhum yerlere geçiyor! Hayır, İstanbul'u çiğnetecek padişahın ismi Sultan Mehmed olamaz. Padişahım! Türklüğün altı yüz senelik ruhu seni çağırıyor, tarih seni çağırıyor ve büyük ölüleri seni çağırıyor! Onların çarı ve prensleri var. Ordumuzun asırlardan beri en hakikî babası padişahı idi. Cesur şehzadeleri, büyük ve hakikî zâbitleri idi. Niçin ordumuz öksüz padişahım?

İşte alnım çizmelerinin altında bütün toprakların ve mülkün ruhu, ecdadının yerlerde tekrar kanayan yaralarıyla feryat ediyorum, son ümit sende padişahım! Eğer bu son savlet, Âl-i

Osman'dan başta padişahlarıyla eli silâh tutan şehzadelerden gelmezse Allah bile Türk kavminin mukadderatı üzerine bir siyah perde çekecektir.

Padişahım, padişahım, kav-gaya, padişahlarını bekleyen ordunun başına!

Hiçbir şey için değilse bile kadınların namusu için padişahım, eğer Bulgar çizmesi altında kalacaksak, mukaddes ve pâk namusumuzu ordu müdafaa etmeyecekse, ölürlen son Âl-i Osman namuslarımızı muhafaza için padişahıyla ve şehzadeleriyle düşmanlarıyla son dakikaya kadar döğüşti tesellisi ile Allah'a gidelim!

Padişahım, bu kadar büyük bir iman ve samimiyetle önüne dökülen ruhun cesaretini affeder-sin değil mi? Kim bilir, tarih ve namusumuzun halâşkârı bir padişah diye atlarının ayağı altında çocuklarımız ve ihtiyarlarımızla şenlik yapacağız.

Şimdi hayâlimde bütün şecaat ve büyüklü-ğün ile ordunun başında büyük sülâlesinin bütün evlâdıyla ilerleyen bir sultan görüyorum. Belki de bu Fatih'in mübarek hayâlidir! Belki de onun aldığı yere tarihimizi gömmek için askeriyle beraber düşmanıyla döğüşen sensin padişahım!

Bu hayâl, bu büyük ve halâşkâr sultan-ı hayâlin ismi Mehmed olduğunu biliyorum: Belki de senin kolunda ve cephe de askere doğan büyük Fatih'i-mizin ruhudur!

Hâlîde

*Türk Yurdu, Sayı: 26, Teşrîn-i Evvel 1328
(Ekim 1912)*

تورک یوردی

۳۶

مبارک خیالیدر ! بلکہدہ اونک آلدینی یرہ تاریخمزی کوممہ مک ایچین عسکرلہ
برابر دشمنککہ دوکوشن سنسک پادشاهم !
بوخیال ، بو بویوک وخلاصکار سلطان خیالک اسمی محمد اولدینی بیلیورم :
بلکہدہ سنک قولککہدہ وجہہ کدہ عسکرہ دوغان بویوک فاتحہمزک روحیدر !

خالدہ

Kelimeler:

Âl-i Osman	: Osmanlı sülâlesi.
Büldân	: Beldeler, şehirler.
Celâdet	: Bahadırılık, kahramanlık.
Ebhâr	: Denizler.
Emsâr	: Büyük şehirler, beldeler.
Fevt	: Kaybetmek, kaçırmak.
Hacâlet	: Utanma, utanç.
Halâşkâr	: Kurtarıcı.
Hayretkâr	: Hayret eden, şaşıran.
Hük-m-i zillet	: Aşağılık emir.
İstihfâfkâr	: Küçük ve hafif gören.
İzzet	: Kuvvet, kudret, yücelik.
Müttefikân	: Hep birlikte.
Samedanî	: Allah'ın kudret ve kuvvetine mensup.
Savlet	: Şiddetli hücum.
Sultan-ı hayâl	: Hayallerin sultanı.
Şecî	: Cesur, yiğit.
Tarih-i âlem	: Dünya tarihi.
Tevcih etmek	: Yöneltmek, çevirmek.
Umk	: Derinlik.
Zâbit	: Subay.

Aziz Okuyucu,

Bizim Ahıska, Ahıska ve Ahıska Türklerine dair konular başta olmak üzere Kafkasya ve millî kültürle müzeyyen sayfalarıyla hem Ahıskalı hemşehriler ve hem de genel Türk okuyucusuna hitap etmektedir. Bu dergiyi okumak, okutmak ve tanıtmak, siz değerli okuyucuların temiz vicdanına havale edilmiştir.

Takdir ve tenkitleriniz bizim için muhteremdir.

Bizim Ahıska